

Tiedote 3.2.2023

Genesis kertoo Mäntän syntytarinan uudella tavalla

Serlachius-museo Gustafissa 4. helmikuuta avautuva näyttely *Genesis* tarjoaa vaihtoehdoisen näkökulman Mäntän tehdasyhteisön syntyyn. Taiteilijat Minna Henriksson ja Ahmed Al-Nawas nostavat esiin työläisten roolin ja toisaalta taloudelliset sekä ulkopoliittiset motiivit, jotka ohjasivat Serlachius-yhtiön johdon toimintaa.

Genesis-näyttelyn lähtökohtana ovat olleet erityisesti Lennart Segerstrålen (1892–1975) seinä- ja kattomaalaukset Serlachius-museo Göstassa ja Gustafissa. Vuorineuvos Gösta Serlachiuksen luottotaiteilija maalasi Joenniemen kartanon kirjastoon teoksen *Kirjallisuuden synty* (1935). Serlachius-yhtiön pääkonttorin aulaa koristaa toisen kerroksen parvekettä kiertävä *Mäntän syntyhistoria* (1937).

Segerstråle kuvaa Mäntän syntyhistorian vahvasti yhden miehen, G. A. Serlachiuksen toiminnan tuloksena. Minna Henriksson (s. 1976) ja Ahmed Al-Nawas (s. 1980) halusivat esittää vaihtoehdon tälle Serlachiuksen hiotulle sankaritarinalle. ”Meidän mielestämme tehdasyhteisön kehitys oli enemmän prosessi, johon kuului taisteluita ja neuvotteluita. Ristiriitojen ja kontrastien kautta syntyi kompromisseja”, näyttelyn kuratoineet taiteilijat kertovat.

Genesis-ryijy tarjoaa rinnakkaistarinan

Kahteen kerrokseen museossa levittäytyvän näyttelyn keskeinen teos on tuftattu *Genesis*-ryijy, joka on saanut vaikutteita Segerstrålen teoksista. Vaakatasossa esitettävä ryijy on 8,60 metriä pitkä ja 2,40 metriä leveä, ja se kertoo Mäntän tehdasyhteisön tarinan työntekijöiden näkökulmasta. Ryijyssä työläisjoukot kokoontuvat ja punaliput liehuvat. Perinteistä naisten käsityötä edustava ryijy toimii myös materiaalina puolesta vastapainona Segerstrålen korkeakulttuurista ammentaville teoksille.

Näyttely käsittelee rohkeasti ja kriittisesti Serlachiuksen taloudellisia ja ulkopoliittisia vaikuttimia. 1800–1900-lukujen vaihteessa taiteessa ihailtiin koskemattomia kansallismaisemia, mutta samaan aikaan metsäyhtiöt – Serlachius muiden mukana – kilpailivat leimikoista ja ostivat itselleen yhä enemmän metsämaata. Aitona pelkona oli Suomen metsien hävittäminen.

Näyttelyssä tähän viitataan Serlachiuksen taidekokoelmasta valituilla metsäaiheisilla teoksilla, jotka edustavat eri aikakausia. Niiden yhteyteen on tuotu samoihin ajankohtiin liittyviä tekstejä, jotka ovat kannanottoja metsän säilyttämisen puolesta ja hakkuista vastaan.

Suur-Suomen geologiset perustelut

Nationalismi ja karelianismi synnyttivät 1900-luvun alkupuolella Suur-Suomi-ajattelun, jossa Suomen rajat piirrettiin kartoilla kauas Itä-Karjalaan. Paperipatruunoille tämä sopi hyvin, sillä heitä houkuttelivat Itä-Karjalan rajattomat metsävarat.

Näyttelyssä teemaa käsitellään geologi Wilhelm Ramsayn (1865–1928) luoman Fennoskandia-käsitteen kautta. Hän määritteli Fennoskandian geologiset rajat, jotka ylsivät Itä-Karjalaan ja toimivat perusteena myös Suur-Suomi-ajatuksille. Osia hänen keräämästään kivikokoelmasta on saatu lainaan näyttelyyn.

Mäntän työväentalon vanhat tuolit muodostavat kiinnostavan rinnastuksen Serlachius-yhtiön johtokunnan kokoushuoneen vieressä. Esillä ovat myös Työväen Arkistosta löytyneet ”mustat listat”, joissa sadat työntekijät luokiteltiin yhtiön johdon toimesta luotettaviin ja epäluotettaviin.

Näyttelyssä on esillä myös sarja Minna Henrikssonin linovedoksia, *Works on Paper* (2015–22), joiden keskeisenä aiheena on paperiteollisuus Suomessa sekä useiden teollisuusjohtajien poliittiset pyrkimykset vastustaa työläisten vasemmistolaista järjestäytymistä. Samaa aikaan johtajat edistivät ei-vasemmistolaista toimintaa työntekijöiden parissa. Suomi myös toimitti merkittäviä määriä paperia esimerkiksi apartheid-politiikkaa harjoittaneeseen Etelä-Afrikkaan.

Genesis-näyttely on avoinna Serlachius-museo Gustafissa 4.2.–19.11.2023.

Kuva: Minna Henriksson ja Ahmed Al-Nawas, *Genesis*, 2022, tuftattu ryijy, osakuva teoksesta. Kuva: Katja Tähjä

Yhteydenotot:

Susanna Yläjärvi, Serlachius-museoiden tiedottaja, p. 050 560 0156, susanna.ylajarvi@serlachius.fi

Serlachius-museot ovat avoinna:

talviaikaan 1.9.–31.5. tiistaista sunnuntaihin klo 11–18

kesäaikaan 1.6.–31.8. joka päivä klo 10–18

Käyntiosoitteet:

Serlachius-museo Gustaf, R. Erik Serlachiuksen katu 2, Mänttä

Serlachius-museo Gösta, Joenniementie 47, Mänttä

Serlachius-museot sosiaalisessa mediassa:

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Instagram](#)

[YouTube](#)

[LinkedIn](#)